

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΣΟΔΩΜΟΥ

Ο Αντώνιος Μαρτελάος και η παραξενιές του. Τό παπαδοπαίδι με τη θερμή φαντασία. Η περιπέτειές του. Πώς έδιδασξε τὸ Διονύσιο Σολωμό. Ο Μαρτελάος ποιητής και ιεροκήρυκας. Η φιλία του με τὸν Θεόδ. Κολοκοτρώνη. Τὰ επεισόδιά του με τὸς «εὐγενεῖς» τῆς Ζακύνθου. Οἱ ἀντίπαλοί του: Γούλιαρης, Κουτούρης κλπ. Σάτυρες, παρωδίες, πειράγματα. Ένας περίεργος τύπος, κτλ.

ΝΑΣ ἀπὸ τὸς κυριότερους δασκάλους τοῦ Ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ Διον. Σολωμοῦ ὑπῆρξε καὶ ὁ Ἀντώνιος Μαρτελάος, ποιητῆς καὶ αὐτός, ἂν καὶ ὄχι πολὺ γνωστός στὸ Ἑλληνικὸ κοινόν. Ἡ ζωὴ τοῦ Μαρτελάου ἦταν ἀρετὰ ἰδιόρρηξη. Γεννηθῆς στὴ Ζάκυνθο, στὰ 1754 καὶ ἦταν παπαδοπαίδι. Ὁ πατέρας του — ποὺ κατήγετο ἀπὸ παλιὰ οἰκογένεια εὐγενῶν — ἦταν καὶ παπάς καὶ μουσικοδιδάσκαλος καὶ λαμπρὸς ψάλτης. Ὅταν πέθανε, στὴ 4 Ἰουλίου 1754, ἄφησε τὴν παπαδιά ἔγγυο, κα' ἔτσι τὸ παιδί ἐπῆρε τ' ὄνομα τοῦ πατέρα, Ἀντώνιος κα' αὐτός.

λογίους καὶ κληρικούς, ἀκόμη καὶ με διπτικούς, οἱ ὅποιοι τοῦ ἐδίδαξαν τὴ λατινικὴ καὶ ἰταλικὴ φιλολογία. Νεώτατος ὁ Μαρτελάος, φέρονε τὸ εἶδος γὰρ νὰ γίνῃ ἐφημέριος τῆς ἰδιοκτητῆς ἐκκλησίας του, τῆς «Ἀναλήφειας», καὶ νὰ διαδεχθῇ — σύμφωνα με τὰ τοπικὰ ἔθιμα — τὸν πατέρα του. Ἀμα ὅμως ἀνδρώθηκε, ἄρπασε τὴν ἰδέαν νὰ χειροτονηθῇ ἱερεὺς. Μολαταῦτα ἐκράτησε τὸ ἱερατικὸ φάρμακα μέχρι θανάτου.

Ὁ Μαρτελάος ὡς κυριότερο ἐπάγγελμα του εἶχε νὰ διδάσκη Ἑλληνικά καὶ Φιλοσοφία στὰ ἀρχοντοπούλα τοῦ νησιοῦ, ζητώντας ὅμως γενναῖα πληρομῆ, ἀφοῦ ἀπὸ τὰ φιλομαθῆ παιδιά τῶν πτωχῶν ὄχι μόνο δὲν ἔπαυσε διδάσκει, ἀλλὰ τοὺς ἀγόραζε καὶ τὰ βιβλία. Εἶχε ὅμως καὶ μιὰ ἰδιοτροπία: Ἐλεγε: «Ὁ μελετῶν τοὺς ἀρχαίους» Ἑλληνας συγγραφεῖς, ποτεῖ νὰ ἔχη τὸ στομάχι ἀδειανός! Ἐπομένως, παρέδιδε τρεῖς ὥρες... πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου! Ἐν τοῖτοις, οἱ μαθηταὶ του, ποὺ τὸν ἐσέβονταν πολὺ, ἐπήγγαζαν με τὸ φανακίζον στὸ σπίτι του. Ὅλα οἱ τότε ἐπιστήμονες, λόγιοι, κληρικοί, καλλιτέχνες, ἐχομιῖσσαν μαθητὰ τοῦ Μαρτελάου. Ὁ Φώσκολος καὶ ὁ Σολωμοὺς ἦσαν ἀπὸ τοὺς πρὸ τακτικούς. Καὶ ὅπως θὰ ἴδοιμε παρακάτω, ἡ διδασκαλία τοῦ Μαρτελάου ἐπηρέασε τὸν ἀργότερα Ἐθνικὸ μας ποιητῆ, ἀκόμη καὶ οἱ τῆν ποίησα.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη φρόντιζαν σὲ ὅλη τὴν Ἐδρῶτῃ ἡ ἰδέες τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Ὁ Μαρτελάος ἦταν ἀπὸ τοὺς θερμοὺς ὁπαδοὺς τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν καὶ τὰς μετέδιδε στοὺς μαθητὰς του. Τὴ διδασκαλίαν του αὐτὴ δὲν τὴν ἐβλέπαν φυσικά με καλὸ μάτι οἱ εὐγενεῖς καὶ λοιποὶ πλούσιοι τῆς Ζακύνθου καὶ τὸν ἔβαλαν στὸ ντουφέκι. Ὁ Μαρτελάος ἔπρεπε νὰ ἐξουπνηθῇ, νὰ οὐξῆλεντῇ. Ἐπιπῆνε λοιπὸν σὲ ἐνέγγεια ἡ αυτοκραντία, ἡ διαβολή, καὶθε ποταπὸ μέσο. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Μαρτελάου διετάζαν τοὺς χωρικοὺς νὰ δένουν τὰ φορητὰ ζῶα τους στὴν πλατεία τῆς Ἀναλήφειας, κοντὰ στὸ σπίτι του δηλαδή, γὰρ νὰ παράξουν — με τὶς φωνεῖς τους οἱ χωρικοί, με τὰ γκαρσιματά τους τὰ ζῶα — τὸν σοφὸ δάσκαλο ὅταν παρεδίει, μελετοῦσε, σινεγοραρε ἢ ἐκρηγντε ἀπὸ τὸν Ἀδωνια τὸν θεῖο λόγο!

Μιά μερὰ, τόσο ἐθῆμωσε ἀπ' αὐτὰ, ὡς ἐκδιήμηκε τοὺς εὐγενεῖς με τὸν ἐξῆς τρόπο: Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς, ὁ κάρχοντας Δημήτριος Κομοῦτος, ἤθελε νὰ ποζάρῃ καὶ γὰρ ποιητῆς καὶ λόγιος. Ὁ Μαρτελάος λοιπὸν, βλέποντας τὸν Κομοῦτο νὰ γυρίζῃ ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ καθάλλα στὸ γαῖδαρό του, τὸν σπαιματῶ στὴ μέση τῆς πλατείας, γωνάτιε μπροστὰ του καὶ ἀρχίζει νὰ ἐκφωνῇ τὸν πανηγυρικὸ τοῦ... γαϊδάρου! Τελεῖωνοντας, ἐξέφρασε τὴν λύπη του γὰρ τὸν γαῖδαρο, ποὺ ἦταν ἰσοχροσιμένος νὰ σπῆσῃν καὶ τὸ βάρος τῶν ἀρχόντων, τῶν ἀεθλοῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Σημειωτέον διὰ τότε οἱ ἀρχοντες πάντοτε ἐπὶ ὄνου ἐπήγανον στὰ χτήματά τους.

Γοργὰ κυλάει ὁ καιρός. Ὅλα μεταβάλλονται. Καὶ ἡ ἰσχυρὰ Ἐνε-

τιζὴ Δημοκρατία πέφτει, γὰρ νὰ κυριαρχήσῃ ἡ Γαλλικὴ ἀντίληψις, «τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου», ἡ Ἐλευθερία, ἡ Ἀδελφότης καὶ ἡ Ἰσότης. Ἡ Ἐνετικὴ Πολιτεία κατηγορητῆ στὴν Ἐπανάση. Στὰ 1797 ἦλθαν στὴ Ζάκυνθο οἱ δημοκρατικοὶ Γάλλοι. Οἱ Ζακυνθικοὶ «παπαδῖνοι» ἐπαγγυρίζαν τὴν ἀπολύτρωσίν τους ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς, ἐχορευαν γυροὶ ἀπὸ τὸ συμβολικὸ «Δέντρο τῆς Ἐλευθερίας», ἐτραγουδοῦσαν τὴ «Μασσαλιώτιδα» καὶ τὰ φιλελεύθερα ἄθρονα τοῦ Ρήγα, τοῦ Μαρτελάου, τοῦ Κουτούρα, τοῦ Δανιηλάκη, τοῦ μεγάλου Ἰταλοῦ Μόντη — καὶ ἄλλων γνωστῶν ἢ ἀγνωστῶν ποιητῶν. Μέσα σὲ μεγάλες φωτιεῖς ἔκαζαν τὰ φύλλα τῆς περιφρῆμης «Χρυσῆς Βίβλου», τῶν εὐγενῶν τῆς Ἐπανάσης, ἔκαζαν τὶς ἀρχοντικεῖς περσῖκες καὶ τὰ σύμβολα τῆς Βενετίας.

Ὅταν ἔγινε μάλιστα ἡ μεγάλη γιορτὴ τῆς Δημοκρατίας στὴν «Πλατεία τοῦ Μώλου», ὁ Μαρτελάος ἀνέβηκε σ' ἕνα κἀθισμα καὶ μίλησε μιὰ ὥρα ἀλλόκληρη μπροστὰ στὸν ἔξωλλο λαόν, ποὺ ζήτησαν γυρῆε καὶ πυροβολήσε.

Ἡ χαρὰ ὅμως αὐτὴ δὲν κράτησε πολὺ, γιὰτὶ οἱ Ρῶσοι, σῆμαχοι τῶν Τούρκων, κατέλαβαν τὴ Ζάκυνθο καὶ τὸ ρωσικὸ κκοῦτο ἄρχισε νὰ λειτουργῇ ἀλύπητα στὴ ράχη τῶν Ζακυνθινῶν χωρικών καὶ καθε δημοκρατικῶν. Πρῶτα, στὴ Γαλλικὴ κατοχῇ, ἐκρούονταν οἱ ἀριστοκράτες. Τώρα κρουθόντουσαν οἱ ἐπολιτοῦχοι. Μιά μερὰ μάλιστα οἱ εὐγενεῖς με τὸς ἀνθρώπους τοὺς ἔκαναν κίνημα νὰ σφάξουν τοὺς δημοκρατικούς καὶ ὁ Μαρτελάος ἀναγκάστηκε νὰ καταφύγῃ σ' ἕνα κἀράβι γὰρ νὰ σωθῇ.

□ □ □ □ ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ □ □ □ □

Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς. (Πίναξ τοῦ Γκουίντο Ρένι)

Τέλος, στὰ 1800, τὰ νησιά τοῦ Ἰονίου ἐκρηθῆσαν ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς ἀνεξάρτητα, ἀπετέλεσαν τὴν Ἐπανάσην Πολιτείαν καὶ ἡ τάξις ἀναταραστῆ παντοῦ.

Ὁ Μαρτελάος ἦταν πολὺ φιλόπατρις. Ὅταν ἔμαθε τὴν ἱσθῆσι τῆς Φιλικῆς Ἐπανάσης, ὀρκίστηκε νὰ θυσιασθῇ γὰρ τὴν πατρίδα κα' ὅταν πῆγε ὁ Θεόδωρος Κολοκοτρώνης στὴ Ζάκυνθο, ἐγνωρίστηκε μαζί του, τὸν ἐκτιμῶσε πολὺ, ἐπρόβλεπε τὸν ρόλο του στὸν Ἀγῶνα καὶ ὅταν τὸν συναντοῦσε, ἔγερνε τὸ κεφάλι μπροστὰ του, λέγοντας:

— Πρὸς κινῶν τὴν Ἑλλάδα!

Μιά μερὰ ὁ Μαρτελάος βρέθηκε στὸ Ζακυνθινὸ ἀρχιεπιθῆ Νταβία, ὅπου μιὰ παρέα φίλων του, λαϊκῶν καὶ κληρικῶν, διασκέδαζε με χοροὺς καὶ τραγούδια. Ὁ Μαρτελάος, κινετῶντας τ' ἀντικρινὰ βινὰ τοῦ Μωρηά, τόσο ἐνθουσιάστηκε, ὡστε σέροντας πρῶτος τὸ χορὸ καὶ ἀεροκιματίζοντας τὸ μανητῆλο του, αὐτοσχεδίασε τοὺς ἐξῆς στίχους:

Νὰ ἰδῶ, παιδιά, νὰ ἰδῶ, παιδιά, τὸ φλάμπουρο (κα' ἔγῳ).

Τῆς Λευτερίας δλοῦθε νὰ λάμψη, νὰ χαρῶ, βουνὰ ψηλά, βουνὰ ψηλά, λαγκάδια καὶ βουδῶς, πηδῆτε κα, περνῆτε κα, ἀφῆστε τοὺς ἐχθρούς! Ποτάμια τὰ αἶμα τῶν τυράννων ἄς τρέξῃ, τῆ γῆ μας ἄς βρέξῃ, κερῆς πόνο καρδιάς...

Ὁ ἀείμνητος Ζακυνθινὸς λόγιος Σπ. δὲ Βιάζης, γοράρει γὰρ τὸ Μαρτελάο:

«... Ὁ Μαρτελάος ὑπῆρξεν ὁ δημοτικότερος ποιητῆς τῆς ἐποχῆς τῆς. Τὰ ἔθνικα τὸ ἔργα ἦσαν εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ ἀλοκλήρου τῆς Νῆσου, ἰδίως καθ' ἂν χρόνον τὸ Ζακυνθῶς ἦτο ἐπὶ τοὺς Γάλλους δημοκράτας. Καὶ ἀφοῦ παρήλθεν ὁ δημοκρατικὸς πυρετός, ἐξηκολούθησαν οἱ φιλοπάτριδες νὰ τὰ ψάλλουν εἰς τοὺς δρόμους καὶ εἰς τὰ συμπόσια ἐπὶ ἀρκούν χρόνον.»

Ὅταν ὁ Μαρτελάος ἐδιάβασε τὰ ποιήματα τοῦ Ρήγα, τόσο ἐνθουσιάστηκε, ὡστε φώναξε:

— Μετὸ Συντακτικὸ τοῦ Γαζῆ, θὰ παρκαῖδα καὶ τὴ Γραμματικὴ τοῦ Ρήγα!

Στὰ 1797, ὁ ἅγιος ἐνθουσιασμὸς τοῦ Μαρτελάου ξέσπασε σ' ἕνα θούριο, ποὺ ἀρχίζει με τὶς ἐξῆς στορφεῖς:

Ὅθεν εἰσθε τῶν Ἑλλήνων
Παλαιὰ, ἀνδρειωμένα
Κόκκαλα ἐσκορπισμένα
Τώρα λάβετε πνοήν!

Σταῖς φωνεῖς τῆς σάλπιγγος μου
Ὅχ τὸ μῆνιμα ἀνασπῆθῆτε
Καὶ τὸ Γένος σας θὰ ἰδῆτε
Εἰς τὴν πρώτην τοῦ τιμῆν!

Καὶ εἶνε φανερό ὅτι ἀπὸ τὶς δυὸ αὐτῆς στορφεῖς, ὁ μαθητῆς του Σολωμοὺς ἐπηρέαστηκε στὴν ἀρχὴ τοῦ «Ἐγῆνον τῆς Ἐλευθερίας». Ἄλλ' ὁ ὕμνος αὐτός τοῦ Μαρτελάου ἐτάραξε τοὺς ἐχθροὺς τῆς δημοκρατίας καὶ τοὺς φιλορώσσους. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς, ὁ Νικόλαος Γούλιαρης, ἐ-

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥΣ

ΤΟΥ ΑΝΑΓΕΛΣΕ

ΠΩΣ ΚΑΤΑΚΤΑΤΑΙ ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

(Από το Παρισινό Περιοδικό «Μυστήριο και Μείρα»)

ΣΦΑΛΩΣ δέν υπάρχει πού δυστυχισμένοσ άνθροπωσ από τόν ερωτευμένοσ και δειλό συγγρόνωσ, από αυτόν πού λατρεύει μιá γυναίκα και δέν τολμά να της τή.

Ναι, όσο πού βαθειά ερωτευμένος είναι ένας άνδρασ, τόσο είναι και πού δειλόσ.

Μά πού δύσκολη στην περίπτωση αυτή πού λεπτή, πού τραγική, είναι ή θέσις της ερωτευμένησ γυναίκασ, και μάλιστα της νέασ κόρησ. Αυτή πού — ή νέα — δέν τολμά, λόγω των κοινωνικόν προλήψεων, να φανερώσι την αγάπη της. "Αν σιωπάι λοιπόν να είναι έξ ίσων δειλόσ και ο νέωσ, τόν όποϊον αγαπά, τί γίνεταισ την αγαπά τρελλά, τί γίνεταισ στην άλλο τό αισθημά τουσ;..."

... Πώς θα φανερώσων ο ένας στον άλλο τó αισθημά τουσ; Θα πάη στα χαμένα μιá αγάπη ειλικρινήσ και άμοιβαία, μόνο και μονογαπύ ο ερωτευμένοι είναι δειλοί;

"Η περισσότερες γυναίκες δέν είναι άρκετά ψυχολόγοι και δέν καταλαβαίνουν ότι ένας «δειλόσ ερωτευμένος» έχει τά ίδια και περισσότερα προτερήματα από τόν τολμηρό, κρύβει μιá καρδιά γενναία και πιστή.

"Επίσης ή γυναίκες δέν αγαπούν καθόλου τούσ δειλόσ, ούτε να αυτούσ τούσ φανερωμένωσ δειλόσ άζωκα. Γι' αυτό, αν θέλοιστε να κερδίσοιστε την καρδιά μιáσ γυναίκασ, πρέπει να είμαστε έξ άρχησ τολμηροί και ήρωο.

Δέν είναι δυνατόν να κατακτήσοιστε μιá γυναίκα στενάζοντας σιωπλιά κοντά της. Πρέπει λοιπόν να μην άφίνοιστε να χυθή ή κατάλληλη στιγμή για να της εκφράσοιστε τόν έρωτά μιáσ.

Θάρρωσ, νεαροί ερωτευμένοι!... Τι θα γίνει αν, μόλισ μείνετε μόνοι με τή γυναίκα πού αγαπάτε, άρχισετε να τραγουτά από τή συγζήνησ και δέν μπορέστε να προσφέρετε καμιά λέξι και πού πάντων τή λέξι πού θέλετε να της πήςτε;

"Ασ πάροιστε μιá παρωδείγμα έναν νέο ερωτευμένοσ και δειλό.

"Ο νέωσ αυτόσ έχει ύψώσις σ' ένα βάρωσ φαταστικώ τή γυναίκα πού λατρεύει. Του φαίνεται ότι είναι θεά, ότι δέν μπορεί καθόλου με τισ άλλεσ γυναίκεσ. "Αν τού πήςτε ότι μόνον έπειδη τήν αγαπά, ή γυναίκα αυτή του φαίνεται άνώτερη από τισ άλλεσ και σ' αυτή στην πραγματικότητα δέν είναι τίποτα τό έξωφρετικό, θά θυμώσά και δέν θά σ' πιστέψη. Γι' αυτόν δέν υπάρχει τίποτε στον κόσμο ώραιότερο και ά-"

γότερο από τό αντικείμενο της λατρείασ του.

Και όμως... Δέν τολμά να πή στη λατρευτή του τή λέξι πού θα έξεφρασε δια όσα νοούει για αυτή. Δέν έχει τή δύναμη να της πή: «Σ' αγαπά!».

"Ένας άλλωσ πού δέν τήν αγαπά καθόλου τήν ίδια γυναίκα, αλλά θέλει άπόλωσ να περάση μαζί της τόν καιρό του, δέν θά δυσκολετη καθόλου να της πή τή «θεία» λέξι. Ού της πή τό «σ' αγαπάω», θά φαιμεθέσθη, θά κάνει ίσως τήν καρδιά της να σικετήση, και της λέει ψεύματα. Γιατί τό πών στον έρωτα είναι τό θάρρωσ, ή τόλμη. Κι' όταν δέν τήν έχει τήν τόλμη αυτή ή ερωτευμένος, θά χάση για πάντα ίσως τή γυναίκα πού λατρεύει, και της όποιασ πολύ πιθανόν να κερδίσε τήν καρδιά, αν δέν ήταν τόσο δειλόσ.

"Ε, λοιπόν, πρέπει να γατριφώθη κανείς από τή δειλία του, για να μπορέση η αγαπήθῃ. Και για να τό πετύχη αυτό, για να κινήσ, πρέπει να λογκενηθῃ, να σεσηθῃ. Ένας άνδρασ δέν φρονάται τίποτα. Διακινδυνεύει τή ζωή του τόσο στον πόλεμο, όσο και εν καιρό ειρήνησ. Παιλαίει με χιλια εμπόδια, με χιλιασ κακέσ και άναπόδεκεσ περιστάσει. Και θά χάση τό θάρρωσ του μπροστά σε μιá γυναίκα; Δέν είναι υποποη και άναυδαφο αυτό; Τι φρονάται, επί τέλωσ; Μήπωσ προβλέπει κανειμύ άρνησι έξ μεροισ της γυναίκασ πού αγαπάει; Μά και ή πού διά-"

φροη γυναίκα θα του άρνηθῃ στην περίπτωση αυτή με κάποια ειγένεια. "Άλλωστε, δέν πρέπει να ξεχνά καθε άνδρωσ, ότι οποιαδήποτε γυναίκα κολαζενεται όταν της κάνουν μιá ερωτική έξωμολόγησι, έστω και αν δέν αγαπά τόν άνθροπο πού της λέει γλυκά ερωτικá λόγια.

"Επί τέλωσ, αν δέν τολμάτε να μιλήσοτε σείς ο ίδιος στην αγαπημένη σας, παρακαλέσοτε έναν φίλω σας να της διαβάσει τήν έξωμολόγησι σας.

"Άλλά πρέπει αυτόσ ο φίλω σας να είναι πολύ ειλικρινήσ απέναντι σας και να ξέρη να εκφράζε-"

ται με λόγια όφρακα και πιστικά.

Μά τί τό θέλετε... Η γυναίκα δέν ενθουσιάζε-"

ται συνήθωσ με τέτοιεσ μεσολαβήσι. Νομίζει ότι αυτόσ πού τήν αγαπά, δέν της έχει άρκετη εμπιστοσύνη για να της εκφράση ο ίδιος τό αισθημά του, δέν τήν αγαπάει άρκετά για να καταφεύγη σ' άλλωσ.

"Υπάρχει τέλος και ένα άλλο μέσων έξωμολόγη-"

σεισ: Τό γράμμα. Μπορεί κανείς να γράψη με πολύ περισσότερο ευκολία ό,τι δέν τολμά να εκφράση με τά χείλι.

"Άλλά και ένα γράμμα, όσο θετικό και τρυφερό και αν είναι, δέν ικανοποιεί τελείωσ τή γυναίκα. Τη βάσει επίσης σε δύσκολη θέσι. Γιατί πρέπει ν' απαντηση και αυτή με επιστολή, πράγμα επ-"

κινδύνωσ κτλ. κτλ. "Επειτα δέν μπορεί μιá γυναίκα να γράφη απ' εθδήσι σ' έναν άνδρωσ ό,τι αισθάνεται κρυφά μέσα στην καρδιά της.

"Άλλά πρέπει να τό φαντάζοιστε αυτό πούλο ζωηρά, με όλη σας τήν υψή, με όλη σας τήν καρδιά.

Κάνετε αυτό τό πείραμα και θά πετύχετε ό,τι ποθείτε.

Μη χαμηλώνετε λοιπόν τά μάτια σας μπροστά στη γυναίκα πού αγαπάτε. Προσπαθήτε να τήν κιντάξετε κατάνατα χωρίς δειλία και φόβω. Και αν δέν τολμάτε να της πήςτε ότι τήν αγαπάτε, καταφύγετε στο έξήσ τεχνασμύ:

Πέστε της ότι κάποιωσ γνωστόσ και τήν αγαπά και τότε θα μπορέσει να της περιγράφετ όλη τή ζήτηση και τήν τρυφερότητα των αισθημάτων σας, με τήν ιδέα ότι μιλάτε για κάποιον τρίτω.

"Ετσι σιγά-σιγά θα πάρετε θάρρωσ και θα πήςτε περισσότερα από όσα ήλπιζατε.

Τότε εκείνη θα καταλάβη ότι πρόκειται για σ'αίς τόν ίδιο, και όταν πειά θα σ'αίς ρωτήση: "Ποίωσ είναι αυτόσ πού με' αγαπά τόσο;" δέν θα σ'αίς είναι καθόλου δύσκολω να της πήςτε ευρετά: «Εγώ!».

Τήν επιτυχία στον έρωτα τήν έχει αυτόσ πού τολμά να κιντάξη κατάνατα τή γυναίκα πού αγαπά.

γράφει μιá παρωδεία, πού άρχίζει έτσι:

Ποίωσ άρρώκησε ποτέ του Κόκκαλα ποιέσ να έκθαλλουν Σάλληγνα να καταλάθων Κι' οχ τά μνήματα να έθωον:

Ψευδα μέγα εν άληθεία! Πλην και τούτο αν είχε γίνει, Τησ 'Ελλάδοσ οι άνδραιοι Ποία τιμη ήθελε ισθων;

"Άλλ' ο πού επικινδύνωσ αντίπαλοσ τού Μαρτελιάνω ήταν ό περιήνωσ λογιάρωσ, Νικόλαωσ Κουτούρησ, σατυρικόσ πού διάγμωνε κρυφά αίματωσ. Έχθρόσ των δημοκρατικόν και προσωπικώσ τού Μαρτελιάνω, τόν εσατήρισ με διαφροσησ τρόπωσ. Τόν έλεγε «προδόκτη», «άμαθη», «άγύφτη», «λαοπλάνω», «άναυδοσ». Ο Κουτούρησ δέν ήλιπε τότε στην αναγέννησι της 'Ελλάδοσ. Και έγραψε:

Μαρτελέ μου, σοφέ μου Ποίωσ πεθάνη, πούει πεθαίνει. Νέα 'Ελλάδα δέν θα ισθωμ Ποίωσ πεθάνη, πούει πεθαίνει.

Είνε χόμα τώρα δια Τ' άνδραιομένα κοκκαλία, Δέν ωφρείς, διδάσκαλέ μου, Παρά μόνων σκουληκία.

"Όταν ο Μαρτελιώσ έκηρυτε, ο Κουτούρησ στεκότανε άντικρυ και έκανε κινήματα και γαμμάτωσ αποδοκιμασίωσ, "Ότι και αν έκανε, τέλος, ο Μαρτελιώσ, ο Κουτούρησ τό εσατή-"

ρισε... "Ο Αντώνωσ Μαρτελιώσ έδίδαξε τή πρώτα γράμματα και στον κατόπιν μεγάλων λογιτή Ούγο Φάσκολω. Παρακολούθησε τήν προόδω του, τή δόξα του, και όταν για πρώτη φορά έδίδα-"

σε τόνσ «Τάρωσ» του, έγραψε με ενθουσιασμό: Πού κόκω Φράγκω θέλουν να σε κάμωμε, Πού και 'Ελλάωσ τά «Μνήματα» φονάζωμε!

Οι Ζακωβίνοι της εποχίης του έσέβονταν πολύ τόν Μαρτελιώ. Έλεγον: «Τούτε ο Μαρτελιώσ» ή «Πρώτα τόν Μαρτελιώ».

Ο δειλόσ χαμηλώνει τά μάτια του μπροστά στη γυναίκα πού αγαπά... Και τότε ει- κεινή τον περιφροει!